

COM(2025) 790 final – Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Strategia UE pentru societatea civilă

Obiectivele comunicării: Societatea civilă este o piatră de temelie a democrației în întreaga UE și în afara acesteia. Participarea activă a societății civile într-un spațiu civic favorabil, lipsit de amenințări și atacuri, contribuie la promovarea și protejarea valorilor pe care se întemeiază UE.

Strategia UE pentru societatea civilă pune bazele pentru consolidarea implicării, a sprijinului și a protecției, precum și pentru capacitatea societății civile. Aceasta propune un set de măsuri coerente și care se potențează reciproc pentru a îmbunătăți în mod efectiv protecția și sprijinul acordat societății civile și pentru a permite un dialog eficace și semnificativ cu factorii de decizie de la nivelul UE și de la nivel național, precum și în cadrul acțiunilor externe ale UE.

Punerea în aplicare a acestei strategii necesită eforturi la toate nivelurile. Instituțiile, organismele și agențiile UE, precum și statele membre și țările implicate în procesul de aderare, toate trebuie să contribuie în acest sens. Strategia recunoaște că spațiul civic din statele membre și din țările implicate în procesul de aderare formează un spațiu democratic comun neîntrerupt, iar o societate civilă dinamică într-un spațiu civic favorabil este esențială pentru înregistrarea progreselor în direcția aderării. La nivel mondial, UE va continua să coopereze cu țările sale partenere și cu organizațiile internaționale pentru a crea un mediu favorabil societății civile și pentru a promova un nivel sporit de implicare, protecție și sprijin pentru organizațiile societății civile din întreaga lume.

Examinare/dezbatere

fără termen pentru

finalizarea documentului:

Comisia pentru afaceri europene

Aviz/proces-verbal:

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități

Comisia pentru constituționalitate

Termen pentru depunerea avizului/procesului-verbal:

17 februarie 2026

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 12.11.2025
COM(2025) 790 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Strategia UE pentru societatea civilă

1. INTRODUCERE

Un spațiu civic deschis, cu o societate civilă dinamică, constituie baza democrațiilor noastre. Societatea civilă joacă un rol esențial în societățile noastre, contribuind la elaborarea politicilor, creând parteneriate cu guvernele pentru a pune în aplicare politici publice, oferind sprijin și servicii sociale și comunitare, sensibilizând publicul cu privire la aspecte sociale importante și reprezentând diverse grupuri aflate în situații vulnerabile. Contribuția societății civile este esențială pentru a încuraja implicarea cetățenilor și participarea democratică, precum și o dezbatere publică incluzivă, inclusiv prin implicarea activă a tinerilor. Societatea civilă joacă, de asemenea, un rol important în sistemul democratic de control și echilibru, contribuind la monitorizarea politicilor și a procesului decizional și promovând transparența și asumarea răspunderii.

Funcționând la nivel local, regional, național și internațional – atât în cadrul UE, cât și în afara acesteia – societatea civilă contribuie la **promovarea și protejarea valorilor consacrate la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („Carta”)**. Recunoscând rolul important al acesteia, tratatele fondatoare ale Uniunii Europene prevăd că instituțiile UE ar trebui să colaboreze cu societatea civilă prin intermediul unui dialog deschis, transparent și constant și să își desfășoare activitatea într-un mod cât mai deschis posibil pentru a asigura participarea incluzivă și activă a societății civile¹.

Colaborarea cu societatea civilă este o piatră de temelie a procesului de elaborare a politicilor UE. Diverse instrumente și procese la nivelul UE permit societății civile să își prezinte opiniile și să fie implicată în elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea legislației și a politicilor UE, iar Comisia, la rândul ei, a instituit un dialog structurat cu societatea civilă în numeroase domenii de politică. În plus, organizațiile societății civile („OSC”) oferă consiliere și expertiză prin participarea la activitatea grupurilor de experți ale Comisiei și a altor foruri relevante. **Comitetul Economic și Social European (CESE)** joacă, de asemenea, un rol esențial în a face auzită vocea societății civile organizate la nivel european.

Pentru ca acest **angajament să fie eficace**, UE a recunoscut într-o măsură din ce în ce mai mare că societatea civilă are nevoie de un **mediu propice, sigur și favorabil** în întreaga UE². Acesta include o **protecție adecvată** a OSC-urilor și a apărătorilor drepturilor omului care se confruntă cu o restrângere generală a spațiului civic, precum și cu amenințări și atacuri în legătură cu activitatea lor³. Un **sprijin financiar** durabil și transparent este, de asemenea, esențial pentru o societate civilă prosperă și pentru asigurarea faptului că organizațiile societății civile își pot desfășura activitatea în mod independent.

Pe baza cadrelor existente și a angajamentului asumat în Orientările politice pentru perioada 2024-2029 de a intensifica dialogul cu OSC-urile și de a se asigura că acestea sunt sprijinite și protejate în activitatea lor de zi cu zi, Strategia UE pentru societatea civilă stabilește o serie de acțiuni concrete atât la nivelul UE, cât și la nivel național, inclusiv în ceea ce privește acțiunile externe ale UE. Aceste acțiuni sunt structurate în jurul a trei obiective-cheie:

¹Articolul 11 din TUE; articolul 15 alineatul (1) din TFUE.

²A se vedea Strategia privind Carta din 2020 și Raportul din 2022 privind Carta, Raportul Parlamentului European din 2022 privind restrângerea spațiului societății civile în Europa; Concluziile Consiliului privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE.

³Articolele 11 și 12 din cartă.

- **consolidarea unui dialog eficace și semnificativ cu societatea civilă în calitate de partener în materie de guvernare;**
- **asigurarea unui spațiu civic deschis, sigur și favorabil, oferind sprijin și protecție organizațiilor societății civile;**
- **sprijinirea organizațiilor societății civile printr-o finanțare adecvată, durabilă și transparentă.**

Comisia va institui o **platformă a societății civile**, care va oferi un cadru regulat și structurat pentru colaborarea sa cu organizațiile societății civile în domenii relevante pentru susținerea valorilor UE, în special a celor care active în sfera promovării democrației, a statului de drept, a egalității și a drepturilor fundamentale, în conformitate cu orientările politice.

Strategia stabilește, de asemenea, un cadru comun pentru a orienta și a consolida dialogul Comisiei cu organizațiile societății civile. Recunoscând că fiecare domeniu de politică poate include cerințe specifice și mecanisme diferite de implicare, nu urmărește standardizarea acestora. În schimb, stabilește **un set de principii directoare** care să servească drept cadru comun pentru desfășurarea de dialoguri specifice cu societatea civilă la nivelul tuturor sectoarelor de politică, punând accentul pe parametri-cheie pentru dialog, cum ar fi parteneriatul, transparența, reprezentarea și asumarea răspunderii. În contextul stabilirii acestor principii, strategia ține seama pe deplin de mecanismele instituționale deja existente, în special prin intermediul CESE și vine în completarea acestora.

Strategia vizează consolidarea acțiunilor atât la nivelul UE, cât și la nivel național, colaborând îndeaproape cu statele membre și cu țările implicate în procesul de aderare⁴, pentru a promova și a susține un spațiu civic prosper. Aceasta urmărește totodată să promoveze **o coerență sporită între activitățile interne și externe ale UE** în acest domeniu. Pentru a atinge aceste obiective, este esențială cooperarea dintre instituțiile și organismele UE, printre care Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), CESE, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), precum și cu statele membre. O abordare coerentă și o colaborare strânsă vor promova un sentiment de responsabilitate comună, care va aduce beneficii societății în ansamblu prin consolidarea participării democratice, a rezilienței și a încrederii publice. Prezenta strategie vine în completarea acțiunilor stabilite în **Scutul european pentru democrație**.

În contextul elaborării strategiei, Comisia a colectat contribuții prin consultări ample cu o gamă largă de părți interesate⁵. Strategia s-a bazat, de asemenea, pe un aviz al CESE, pe contribuțiile statelor membre și pe schimburile de informații care au avut loc cu FRA, Parlamentul European și Comitetul European al Regiunilor.

⁴Țările candidate și potențial candidate la aderarea la UE vor fi integrate în acțiunile relevante și asociate în mod similar statelor membre în cadrul strategiei. Strategia recunoaște spațiul civic din statele membre și din țările implicate în procesul de aderare ca fiind un spațiu comun neîntrerupt.

⁵Aceste consultări au cuprins un sondaj de consultare publică; un sondaj Eurobarometru și reuniuni de consultare specifice cu OSC-urile, donatorii, organizațiile internaționale și instituțiile naționale din domeniul drepturilor omului. Comisia a consultat organizația de tineret a societății civile în cadrul verificării din perspectiva impactului asupra tinerilor efectuată de Comisie.

2. SOCIETATEA CIVILĂ ÎN CALITATE DE PARTENER ÎN MATERIE DE GUVERNANȚĂ: CONSOLIDAREA UNUI DIALOG EFICACE ȘI SEMNIFICATIV

Societatea civilă contribuie la un **proces de elaborare a politicilor mai eficace, mai incluziv și mai reprezentativ atât la nivelul UE, cât și la nivel național și local**. Asigurarea faptului că organizațiile societății civile pot participa în mod semnificativ la viața publică și își pot exprima opiniile prin intermediul unor procese transparente constituie un element important al unui proces solid și incluziv de elaborare a politicilor.

În sensul strategiei, **organizațiile societății civile (OSC)** sunt înțelese în sens larg ca fiind **toate organizațiile nestatale, non-profit, independente, imparțiale și nonviolente**, prin intermediul cărora oamenii urmăresc și apără obiective și idealuri comune⁶. Acestea sunt entități autonome care sunt independente de guvern sau de întreprinderi, de la grupuri informale la grupuri semiformale și formale și pot avea caracter asociativ, pot fi bazate pe apărarea unei cauze sau pot fi axate pe servicii⁷. Acestea pot acționa la nivel local, regional, național și internațional și pot fi conduse de voluntari și/sau personal remunerat.

În sens general, **apărătorii drepturilor omului** sunt persoane, grupuri și organisme ale societății care promovează și protejează drepturile omului și libertățile fundamentale universal recunoscute, inclusiv drepturile copiilor⁸.

Strategia se axează pe OSC-uri și pe apărătorii drepturilor omului. Colaborarea cu partenerii sociali (de exemplu, reprezentanții angajatorilor și ai lucrătorilor) nu face obiectul strategiei, dat fiind statutul lor specific în temeiul dreptului Uniunii, astfel cum este prevăzut la articolul 154 din TFUE.

În conformitate cu valorile UE, **strategia vizează OSC-urile responsabile, independente și transparente**, care împărtășesc și funcționează în conformitate cu angajamentul UE de a respecta demnitatea umană, libertățile, democrația, egalitatea, statul de drept și drepturile fundamentale.

Europenii recunosc în mod clar contribuțiile OSC-urilor, întrucât 87 % dintre respondenții la sondajul Eurobarometru din 2023 au considerat că aceste organizații joacă un rol important în promovarea și protejarea democrației și a altor valori ale UE, cum ar fi respectarea drepturilor fundamentale, inclusiv în ceea ce privește promovarea unei dezbateri democratice bine informate și pluraliste. Respondenții la Eurobarometrul din

⁶A se vedea Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei referitoare la promovarea implicării și a participării efective a cetățenilor și a organizațiilor societății civile la procesele de elaborare a politicilor publice; Orientări privind sprijinul acordat de UE societății civile în regiunea vizată de extindere în perioada 2021-2027 și Comunicarea Comisiei intitulată Rădăcinile democrației și ale dezvoltării durabile: angajamentul Europei față de societatea civilă în ceea ce privește relațiile externe. Noțiunea de „organizații ale societății civile” utilizată în prezenta strategie nu este o definiție obligatorie din punct de vedere juridic și se pot aplica cerințe specifice în temeiul dreptului Uniunii în ceea ce privește organizațiile menționate în prezenta comunicare, de exemplu în temeiul Regulamentului financiar al UE.

⁷Printre exemple se numără organizațiile care își desfășoară activitatea la nivelul comunităților, organizațiile religioase, organizațiile neguvernamentale, organizațiile caritabile, fundațiile, mișcările de tineret și sociale, precum și cooperativele.

⁸În cadrul strategiei, termenul „OSC” se referă atât la organizațiile societății civile, cât și la apărătorii drepturilor omului, dar nu include persoanele sau grupurile care săvârșesc sau propagă acte de violență. A se vedea punctele 2 și 3 din Orientările UE cu privire la apărătorii drepturilor omului și considerentul 11 din Directiva UE împotriva SLAPP.

2025 au considerat în proporție de 42 % că expunerea corupției era cel mai important domeniu de activitate al societății civile, urmat de apărarea drepturilor individuale (41 %), furnizarea de servicii (39 %) și monitorizarea acțiunilor guvernamentale (28 %).

2.1. Consolidarea angajamentului și a dialogului cu societatea civilă

Societatea civilă joacă un rol important în furnizarea de consiliere, sprijin și expertiză în ceea ce privește **dezvoltarea și punerea în aplicare a legislației și a politicilor UE** într-o gamă largă de sectoare, cum ar fi agricultura, politica de coeziune, cultura, politica socială, educația și tineretul, justiția și afacerile interne, protecția consumatorilor, politica în domeniul concurenței, politica privind mass-media și politica digitală, migrația și azilul, cercetarea și inovarea, clima și mediul, mobilitatea, comerțul și dezvoltarea durabilă, ajutorul umanitar și cooperarea internațională, precum și politica de extindere. În sens mai larg, acestea contribuie la promovarea și protejarea drepturilor consacrate în cartă⁹, la prevenirea și combaterea discriminării, la promovarea cetățeniei active și la încurajarea tinerilor să participe la procesele democratice. De asemenea, contribuie la promovarea pregătirii și rezilienței societății¹⁰. Aceștia sunt parteneri importanți în monitorizarea punerii în aplicare și a progreselor înregistrate în materie de reforme și negocieri de aderare în contextul extinderii.

La nivelul UE există **diverse mecanisme de implicare**, care permit OSC-urilor să contribuie pe parcursul întregului ciclu de elaborare a politicilor în toate domeniile de politică, de la etapele inițiale de pregătire a inițiativelor până la faza punerii în aplicare. De exemplu, portalul „Exprimați-vă părerea” constituie punctul de intrare pentru toate contribuțiile la propuneri legislative, evaluări, verificări ale adecvării și comunicări, prin consultări publice.

Comisia utilizează o gamă largă de mijloace de **consultare** pentru colaborarea sa cu organizațiile societății civile. Pe lângă instrumentele pentru o mai bună legiferare, aceasta implică structuri formale de dialog, cum ar fi **dialogurile privind punerea în aplicare, dialogurile privind politicile pentru tineret, consiliile consultative**, precum și **grupurile de experți** și alte mecanisme flexibile (de exemplu, grupuri tematice ad-hoc privind aspecte specifice sau prin intermediul platformelor și rețelelor părților interesate). La nivel național, rețeaua europeană a consilierilor locali, gestionată în comun de Comisie și de Comitetul Regiunilor, și centrele Europe Direct pot contribui la conectarea și implicarea societății civile pe teren. De asemenea, Comisia și delegațiile UE colaborează periodic cu organizațiile societății civile din țările implicate în procesul de aderare și din țările terțe.

Există **dialoguri specifice cu societatea civilă** în diferite domenii de politică. De exemplu, dialogul structurat cu societatea civilă în domeniul politicilor sociale și de ocupare a forței de muncă este asigurat prin procesul semestrului european, iar organizațiile societății civile sunt parteneri-cheie pentru punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. Dialogurile cu societatea civilă vizează uneori și anumite părți interesate la nivel sectorial. De exemplu, organizațiile care reprezintă comunitățile rurale prin intermediul Pactului rural în cadrul Viziunii pentru agricultură și sectorul alimentar sau dialogul cu grupurile religioase sau neconfesionale, instituite în temeiul articolului 17 din TFUE. Platforma europeană pentru persoanele cu dizabilități sprijină cooperarea cu statele membre și cu societatea civilă în ceea ce privește punerea în aplicare a Strategiei privind drepturile

⁹A se vedea, de exemplu, Raportul anual pe 2022 privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE.

¹⁰Comunicarea comună referitoare la Strategia europeană privind o Uniune a pregătirii.

persoanelor cu handicap, iar Platforma UE de participare a copiilor promovează dreptul copiilor de a fi ascultați în procesul decizional și sprijină societatea civilă în promovarea implicării copiilor¹¹.

Platforma societății civile, care va deveni operațională începând cu 2026, va consolida **dialogul privind valorile UE**. Aceasta va oferi un **cadru regulat și structurat** pentru dialogul privind protecția și promovarea valorilor UE, raționalizând și consolidând angajamentul în ceea ce privește drepturile fundamentale, democrația, egalitatea și statul de drept și oferind un spațiu pentru abordarea provocărilor cu care se confruntă organizațiile societății civile care își desfășoară activitatea în aceste domenii¹². Platforma va facilita schimburile de informații cu privire la obiectivele strategiei de a consolida implicarea, sprijinul și protecția, de a permite o contribuție oportună și semnificativă la elaborarea politicilor și la finanțare.

Pentru a spori vizibilitatea și accesibilitatea informațiilor și pentru a facilita implicarea organizațiilor societății civile, Comisia va crea un **site web** pentru Platforma societății civile, unde va publica informații și resurse cu privire la activitatea platformei, precum și informații cu privire la dialogurile Comisiei cu societatea civilă în alte domenii de politică. Acest fapt va permite organizațiilor să găsească cu ușurință informații, date, cerințe de participare și posibilități de exprimare a interesului pentru participarea la diferite dialoguri.

Ca parte a platformei, Comisia va organiza un **summit anual** împreună cu CESE pentru a dezvolta sinergii între dialogurile în curs și pentru a discuta prioritățile strategice.

Platforma va avea o structură flexibilă și adaptabilă, concepută pentru a răspunde nevoilor și priorităților în schimbare. În procesul de dezvoltare a funcționării platformei, Comisia se va baza pe cele mai bune practici existente în cadrul Comisiei, precum și pe expertiza părților interesate relevante, în special a CESE și a Platformei drepturilor fundamentale a FRA. În timp, platforma poate fi extinsă pentru a viza și alte domenii de politică.

2.2 Principii directoare pentru un dialog eficient și semnificativ cu societatea civilă

Consultările cu părțile interesate au evidențiat faptul că, deși există numeroase structuri importante de implicare, ar trebui să se urmărească o **coerență sporită** între acestea. Recunoscând că, pentru a fi eficient și semnificativ, dialogul va trebui întotdeauna adaptat la obiectivele specifice și la nevoile specifice fiecărui sector, strategia propune **10 principii directoare pentru dialogul dintre Comisie și societatea civilă**¹³.

Aceste principii directoare sunt menite să servească drept cadru comun pentru desfășurarea unor mecanisme specifice de dialog cu OSC-urile din toate sectoarele de politică, aplicându-se atât Comisiei, cât și OSC. Este important ca OSC-urile în sine să se asigure

¹¹Printre alte exemple se numără noul Bauhaus european; Comitetul consultativ pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați; Grupul părților interesate din domeniul tineretului din UE; Platforma europeană a societății civile împotriva traficului de persoane; Grupul de experți privind opiniile migrantilor în domeniul migrației, azilului și integrării; Forumul societății civile în materie de droguri; Forumul UE-ONG-uri privind drepturile omului; Dialogul între societățile civile în materie comercială; Forumul societății civile împotriva rasismului; Platforma UE pentru drepturile victimelor; Platforma UE pentru incluziunea romilor; Grupul consultativ pentru politica de protecție a consumatorilor.

¹²A se vedea datele recente, de exemplu Agencia pentru Drepturi Fundamentale, Protejarea societății civile – actualizare 2023; Consultările FRA privind spațiul civic 2024 – principalele constatări; Raport factual de sinteză privind consultările pentru Strategia UE privind societatea civilă (raport factual de sinteză).

¹³Aceste principii ar trebui să ghideze mecanismele de dialog cu OSC-urile, recunoscând că există multe alte forme de implicare, cum ar fi inițiativele cetățenești europene, consultările publice, inovarea deschisă, știința cetățenească sau procesele deliberative reprezentative.

că propriile lor practici și structuri sunt **transparente, responsabile și conforme cu valorile UE**, astfel încât implicarea lor într-un astfel de dialog să fie responsabilă și bazată pe standarde comune și să respecte rolurile instituțiilor UE și orientările pentru primirea de finanțare¹⁴. Aceste principii se bazează pe contribuții din diverse consultări, documente de politică și recomandări ale UE, pe cele mai bune practici existente în UE și pe standardele și practicile elaborate la nivel internațional¹⁵.

10 principii directoare pentru dialogul cu societatea civilă

- 1) **Parteneriat**: cooperarea ar trebui să salute contribuția proactivă a societății civile ca partener la dezvoltarea dialogului, la stabilirea priorităților și a agendelor, la definirea obiectivelor sau la evaluarea rezultatelor.
- 2) **Exhaustivitate**: dialogul ar trebui să vizeze implicarea societății civile pe parcursul diferitelor etape ale procesului de elaborare a politicilor.
- 3) **Predictibilitate și regularitate**: dialogul ar trebui să facă parte dintr-un proces predictibil și regulat și să ofere termene adecvate pentru contribuții.
- 4) **Transparență**: ar trebui să se asigure o comunicare clară cu privire la proceduri, obiective, termene și criterii de participare, precum și un acces adecvat și în timp util la documentele relevante, în conformitate cu cerințele legale aplicabile.
- 5) **Reprezentare**: selecția participanților ar trebui să se bazeze pe independența, legitimitatea, reprezentativitatea și expertiza organizațiilor, precum și pe adeziunea acestora la valorile UE.
- 6) **Incluziune**: dialogul ar trebui să vizeze includerea unui spectru suficient de larg de organizații, care să reflecte un echilibru sectorial și geografic și să țină seama în mod corespunzător de organizațiile care reprezintă grupuri subreprezentate, marginalizate sau aflate în situații vulnerabile.
- 7) **Accesibilitate**: dialogurile, indiferent dacă au loc online sau offline, ar trebui să fie concepute și puse în aplicare cu instrumente tehnologice adecvate, pentru a elimina barierele în materie de accesibilitate și a permite o participare deplină și egală.
- 8) **Asumarea răspunderii**: feedbackul cu privire la modul în care dialogul contribuie la progresele în materie de politici ar trebui să stimuleze responsabilitatea și încrederea reciprocă.
- 9) **Resurse**: după caz, ar trebui să se pună la dispoziție sprijin financiar sau logistic pentru a permite participarea, ținând seama de nevoile organizațiilor locale și comunitare, pentru a se asigura că acestea nu sunt excluse din cauza mijloacelor limitate.

¹⁴A se vedea orientările publicate de Comisie.

¹⁵Raport factual de sinteză; Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei; Avizul CESE SOC/840-EESC-2025; Foia de parcurs a secretarului general al Consiliului Europei privind angajamentul Consiliului Europei față de societatea civilă 2024-2027, SG/Inf(2023) 28; Conferința ONG-urilor internaționale organizată de Consiliul Europei, Codul de bune practici privind participarea civilă la procesul de luare a deciziilor; Standarde privind participarea și cocrearea parteneriatului pentru o guvernare deschisă; Documentul de lucru al OCDE privind guvernanta publică nr. 81.

10) Siguranță: ar trebui instituite garanții pentru a se asigura că organizațiile pot participa la dialog în condiții de siguranță, inclusiv prin măsuri adecvate de protecție a datelor cu caracter personal și a confidențialității.

Aceste principii reflectă parametrii-cheie pentru implicarea civică prevăzuți în Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei, care invită totodată statele membre să creeze mai multe oportunități pentru cetățeni și OSC-uri de a participa în mod efectiv la procesele de elaborare a politicilor publice la nivel local, regional și național. Ca răspuns la recomandare, mai multe state membre au luat măsuri pentru a asigura punerea sa în aplicare, inclusiv prin instituirea de noi cadre instituționale și platforme de dialog cu societatea civilă, prin elaborarea de orientări privind consultările în cursul procesului decizional, prin implicarea constantă a societății civile în toate domeniile de politică și prin asigurarea participării mai sistematice a societății civile la procesele consultative¹⁶.

S-au înregistrat progrese importante, dar OSC-urile continuă să raporteze unele deficiențe și, după aproape doi ani de la adoptarea prezentei recomandări, se impune **colectarea de date suplimentare și monitorizarea punerii sale în aplicare**. Prin urmare, **Comisia va sprijini în continuare consolidarea capacităților la nivel național** pentru punerea în aplicare a recomandării și va organiza schimburi de informații cu statele membre, în colaborare cu CESE și FRA. Acestea se vor axa pe consolidarea implicării, a sprijinului și a protecției societății civile la nivel național.

Comisia intenționează, de asemenea, să își intensifice colaborarea cu societatea civilă prin diferite platforme și inițiative. Aceasta va implica tinerii și organizațiile în diferite forumuri de tineret, va încuraja participarea societății civile la dezbaterile privind Platforma de implicare civică și va conecta societatea civilă cu contribuțiile cetățenilor din cadrul grupurilor de dezbateri ale cetățenilor europeni pentru a contribui la elaborarea politicilor UE.

Societatea civilă este un actor esențial în cadrul agendei de extindere. Pentru un stat care aspiră să devină membru al UE, o societate civilă dinamică contribuie la procesul de aderare. Implicarea societății civile în procesul de extindere poate contribui la o mai bună înțelegere de către cetățeni a reformelor necesare pentru îndeplinirea condițiilor de aderare. În vederea consolidării participării societății civile la aceste procese, Comisia va ghida activitatea de instituționalizare și standardizare a consultării la nivel național a organizațiilor societății civile în contextul pregătirii reuniunilor organismelor relevante în temeiul acordurilor de asociere, precum și în contextul controlului și monitorizării acestora.

Comisia va întreprinde următoarele acțiuni:

- crearea unei platforme a societății civile pentru a-și intensifica colaborarea cu organizațiile societății civile active în promovarea și protejarea valorilor UE, cu posibilitatea extinderii în timp și la alte domenii de politică;
- organizarea, împreună cu CESE, a unui summit anual al platformei societății civile;
- promovarea utilizării celor 10 principii directoare pentru dialogul cu societatea civilă;

¹⁶De exemplu, în Cehia, Danemarca, Germania, Irlanda, Franța, Portugalia, Letonia și Finlanda, au fost înființate mai multe organisme consultative care includ OSC-uri pentru a consilia guvernul în diferite domenii (de exemplu, drepturile copiilor, drepturile persoanelor în vârstă, minoritățile naționale și egalitatea persoanelor LGBTIQ+).

- colaborarea cu societatea civilă prin intermediul Consiliului consultativ al tinerilor pe lângă președintele Comisiei, al Grupului părților interesate din domeniul tineretului din UE, al dialogului UE cu tinerii și al dialogurilor în materie de politici pentru tineret, precum și promovarea participării societății civile la dezbaterile promovate pe Platforma de implicare civică;
- implicarea societății civile în cadrul grupurilor de dezbateri ale cetățenilor europeni, ca modalitate de a crea o punte între organizațiile societății civile și implicarea cetățenilor în elaborarea politicilor UE;
- sprijinirea consolidării capacităților naționale și organizarea schimburilor de vederi cu statele membre în ceea ce privește Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei privind participarea societății civile, în colaborare cu actorii relevanți, printre care CESE și FRA;
- instituționalizarea și standardizarea consultării la nivel național a organizațiilor societății civile în contextul pregătirii reuniunilor organismelor relevante în temeiul acordurilor de asociere, precum și în contextul controlului și monitorizării acestora.

Statele membre sunt invitate:

- să consolideze mecanismele și politicile de implicare în conformitate cu principiile identificate în strategie, inclusiv prin luarea de măsuri suplimentare pentru a pune pe deplin în aplicare Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei, în ceea ce privește participarea efectivă a organizațiilor societății civile.

3. ACORDAREA DE SPRIJIN ȘI PROTECȚIE: ASIGURAREA UNUI SPAȚIU CIVIC DESCHIS, SIGUR ȘI FAVORABIL

Un spațiu civic prosper¹⁷ necesită un **mediu juridic, administrativ și de reglementare favorabil**, în care OSC-urile să fie sprijinite și capacitate și în care acestea să fie protejate și să poată funcționa liber. Potrivit unui sondaj Eurobarometru din 2024 privind statul de drept, 86 % dintre europeni consideră că este important ca mass-media și organizațiile societății civile din statele membre să poată funcționa liber și fără presiuni. Menținerea unui astfel de mediu liber și favorabil implică acțiuni de **monitorizare și răspunsuri eficace** atunci când survin amenințări sau atacuri.

Sprijinul pentru o societate civilă dinamică rămâne esențial pentru activitatea Comisiei în toate domeniile de politică – un angajament care se reflectă în diverse strategii și documente de politică¹⁸. Raportul anual pe 2022 privind aplicarea Cartei s-a concentrat pe spațiul civic, cartografiind măsurile existente și identificând lacunele și domeniile în care sunt necesare îmbunătățiri, fiind completat de concluzii ale Consiliului pe această temă¹⁹.

¹⁷Spațiul civic se referă la „mediul care permite oamenilor și grupurilor – sau «actorilor din spațiul civic» – să participe în mod semnificativ la viața politică, economică, socială și culturală din societățile lor” (Nota de orientare a ONU privind protejarea și promovarea spațiului civic) sau la „ansamblul de condiții legale, politice, instituționale și practice necesare pentru ca actorii neguvernamentali să acceseze informații, să se exprime, să se asocieze, să se organizeze și să participe la viața publică” (OCDE, Protejarea și promovarea spațiului civic).

¹⁸A se vedea Strategia din 2020 pentru consolidarea aplicării Cartei drepturilor fundamentale în UE, Planul de acțiune pentru democrația europeană din 2020 și exemple specifice, cum ar fi strategiile privind o Uniune a egalității; noul Bauhaus european și Agenda privind consumatorii 2025-2030.

¹⁹Concluziile Consiliului privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE.

Au fost propuse mai multe măsuri pentru protejarea spațiului civic. De exemplu, prin abordarea barierelor sistemice care împiedică colaborarea transfrontalieră dintre OSC-uri, Planul de acțiune pentru economia socială (SEAP) și Recomandarea Consiliului privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale urmăresc să consolideze OSC-urile prin stimularea capacității, a vizibilității și a impactului acestora în economia socială. De asemenea, Comisia a luat măsuri concrete pentru a crea un mediu mai favorabil pentru societatea civilă, inclusiv măsuri de asigurare a unui tratament fiscal echitabil pentru organizațiile caritabile și de protejare a accesului acestora la serviciile financiare. De exemplu, în conformitate cu Regulamentul privind combaterea spălării banilor, recent adoptat, au fost introduse măsuri pentru a se asigura că OSC-urile nu sunt private de servicii financiare, cum ar fi conturile bancare, pentru simplul motiv că acestea își desfășoară activitatea în țări considerate a prezenta un risc ridicat de spălare a banilor²⁰.

3.1. Înțelegerea barierelor și a amenințărilor: monitorizarea spațiului civic

Părțile interesate raportează cu privire la măsurile care, în opinia lor, **restricționează mediul** în care își desfășoară activitatea organizațiile societății civile și apărătorii drepturilor omului²¹. Printre acestea se pot număra cerințe de înregistrare disproporționate și împovărătoare, norme fiscale sau de raportare financiară inechitabile, deficiențe în ceea ce privește accesul la finanțare, obstacole nejustificate în a beneficia de servicii financiare și cerințe legale care restricționează operațiunile transfrontaliere.

De asemenea, unele OSC-uri raportează într-o măsură din ce în ce mai mare că se confruntă cu o serie de **amenințări și atacuri**, inclusiv atacuri asupra personalului sau sediilor lor, campanii de denigrare și dezinformare sau acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP). Tentativele de dizolvare abuzivă a asociațiilor, desființarea structurilor de dialog, înghețarea fondurilor sau reducerea discreționară a finanțării sau măsurile ilegale de supraveghere constituie, de asemenea, un motiv de îngrijorare exprimat de societatea civilă. Represiunea transnațională din țările terțe reprezintă un fenomen din ce în ce mai răspândit, care îi afectează în special pe apărătorii drepturilor omului²². Caracterul transfrontalier al unei astfel de represiuni creează obstacole semnificative pentru apărătorii drepturilor omului afectați atunci când depun plângeri, solicită protecție sau intentează acțiuni în justiție. În această privință, ei se confruntă adesea cu obstacole specifice legate de documentele de călătorie și de obligațiile de viză²³, precum și cu întârzieri și obstacole de natură administrativă.

Acest fapt poate avea un **efect de domino**, determinând OSC-urile să își limiteze gradul de implicare și descurajându-le să își exercite pe deplin rolurile. În plus, afectează în mod disproporționat OSC-urile care abordează teme legate de democrație, statul de drept și drepturile fundamentale, precum și grupurile care sunt subreprezentate, marginalizate și în situații vulnerabile²⁴. Abordarea acestor provocări necesită o abordare coerentă și cuprinzătoare din partea UE și a statelor membre.

²⁰A se vedea articolul 21 alineatul (3) și considerentul 53 din Regulamentul (UE) 2024/1624.

²¹Consultările FRA privind spațiul civic 2024 – principalele constatări; Raport factual de sinteză.

²²Termenul „represiune transnațională” se referă la un tip de represiune politică desfășurată de un stat în afara frontierelor sale; a se vedea, de exemplu, nota Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului privind represiunea transnațională.

²³A se vedea, de exemplu, Manualul Codului de vize al UE, care oferă orientări specifice pentru sprijinirea apărătorilor drepturilor omului.

²⁴A se vedea, de exemplu, Rezoluția 2021/2103(INI) a Parlamentului European, FRA, Protejarea societății civile – actualizare 2023.

O **monitorizare eficace a spațiului civic** este esențială pentru sprijinirea și protejarea activităților desfășurate de organizațiile societății civile. O identificare clară a riscurilor și a amenințărilor poate duce la acțiuni subsecvente concrete din partea acelor actori care sunt pregătiți să ofere sprijin – atât **preventiv** (ca răspuns la semnalele de alertă timpurie), cât și **reactiv** (în fața amenințărilor sau atacurilor reale). Astfel de măsuri pot include declarații publice care condamnă evoluțiile prejudiciabile și își exprimă sprijinul pentru activitatea OSC, finanțare pentru sprijin psihosocial, consiliere juridică și finanțare de urgență.

Comisia și-a elaborat propriile instrumente de monitorizare și evaluare, care se axează, de asemenea, pe aspecte legate de spațiul civic. În temeiul rapoartelor privind statul de drept, Comisia monitorizează evoluțiile din toate statele membre și din unele țări implicate în procesul de aderare, evidențiind atât evoluțiile pozitive, cât și pe cele negative în ceea ce privește spațiul civic și emite recomandări specifice, după caz. În cazul țărilor implicate în procesul de aderare, astfel de informații sunt, de asemenea, monitorizate în cadrul pachetului anual de extindere²⁵.

Comisia primește, de asemenea, informații ad-hoc cu privire la provocările cu care se confruntă OSC-urile, prin propria sa colaborare cu societatea civilă. În plus, Comisia oferă sprijin financiar în cadrul programelor pentru mai multe proiecte conduse de consorții de OSC-uri care monitorizează spațiul civic, în UE și în afara acesteia²⁶.

Comisia se bazează în continuare pe activitățile de monitorizare desfășurate de alți actori, printre care INDO și organizațiile internaționale²⁷. **FRA** joacă un rol esențial în acest domeniu prin publicarea de rapoarte privind spațiul civic, prin evidențierea practicilor promițătoare, prin sprijinirea schimburilor între actorii internaționali și naționali și prin emiterea de recomandări în acest domeniu.

3.2. Furnizarea de răspunsuri la nivelul UE

Mai multe acte legislative ale UE contribuie în mod direct la protecția OSC-urilor în UE. De exemplu, Directiva și Recomandarea privind combaterea SLAPP oferă garanții procedurale pentru a proteja persoanele implicate în acțiuni de mobilizare publică, inclusiv OSC-uri, împotriva cererilor vădit nefondate sau a procedurilor judiciare abuzive. Pentru a sprijini punerea în aplicare, Comisia va susține **formarea practicienilor din domeniul justiției** cu privire la SLAPP care vizează OSC-urile și litigiile privind Carta, în special în ceea ce privește libertatea de asociere, de exprimare și de întrunire.

Comisia sprijină mai multe măsuri de protecție care sunt puse în aplicare prin inițiative specifice conduse de OSC. O măsură-cheie finanțată de UE în cadrul programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CEDV) este utilizarea **sprijinului financiar către terți** (*financial support to third parties – FSTP*), care permite OSC-urilor beneficiare ale fondurilor UE să acționeze ca intermediari, care pot consolida capacitățile și pot distribui

²⁵ A se vedea pachetul de extindere a UE, care vizează Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo, Muntenegru, Macedonia de Nord, Serbia, Georgia, Republica Moldova, Ucraina și Turcia.

²⁶ A se vedea, de exemplu: proiectul Acțiuni de monitorizare pentru spațiul civic (*Monitoring Action for Civic Space – MACS*); raportul anual privind situația actuală în ceea ce privește Orientările privind sprijinul acordat de UE societății civile în regiunea vizată de extindere; CSO Meter (Monitorizarea OSC-urilor) și Sistemul UE pentru un mediu favorabil societății civile.

²⁷ A se vedea, de exemplu, baza de date privind statul de drept în Europa, gestionată de Rețeaua europeană a instituțiilor naționale pentru drepturile omului; monitorizarea globală efectuată de Civicus; raportul din 2024 al Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului privind spațiul societății civile; mecanismul independent de raportare al Parteneriatului pentru o guvernare deschisă și Platforma Consiliului Europei pentru siguranța jurnaliștilor.

fonduri OSC-urilor mai mici sau de la nivel local, inclusiv celor care ar putea fi nevoite să intervină în cazul unor situații urgente sau neprevăzute sau al unor situații de urgență. De asemenea, UE a lansat recent un apel pentru consolidarea Rețelei europene de verificare a veridicității informațiilor, care include un sistem de protecție împotriva hărțuirii, recunoscând că, în ceea ce privește comunitatea de verificare a veridicității informațiilor, aceasta este din ce în ce mai des ținta atacurilor, a acuzațiilor de cenzură și a acțiunilor de intimidare.

În contextul **extinderii și al aderării**, promovarea unui mediu favorabil și asigurarea unui rol mai activ și mai important pentru organizațiile societății civile își mențin caracterul esențial. În contextul evaluării funcționării instituțiilor democratice, se analizează, de asemenea, mediul în care funcționează OSC-urile. Adoptarea în 2020 a metodologiei de extindere revizuite subliniază că toate reformele-cheie din țările implicate în procesul de aderare ar trebui să se desfășoare într-un mod pe deplin transparent și favorabil incluziunii, cu implicarea părților interesate. În temeiul acestei metodologii revizuite, țările candidate trebuie să elaboreze o foaie de parcurs privind funcționarea instituțiilor democratice, care să prezinte acțiuni specifice de consolidare a mediului favorabil pentru societatea civilă.

3.3. Protejarea spațiului civic la nivel național

Statele membre joacă un rol esențial în capacitatea și protejarea spațiului civic la nivel național, local și fundamental și sunt adesea primele care oferă sprijin concret OSC-urilor expuse riscurilor. Colaborarea cu statele membre pentru a promova un mediu sigur, favorabil și propice pentru OSC-uri în întreaga UE este, prin urmare, o prioritate importantă pentru Comisie.

Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei invită statele membre să monitorizeze evoluțiile din spațiul civic utilizând indicatori și cadre de raportare structurate clare. Aceasta încurajează statele membre să promoveze cooperarea și coordonarea între toate părțile interesate relevante, să faciliteze accesul la proceduri sau canale speciale de raportare a amenințărilor și a atacurilor și să documenteze și să analizeze în mod sistematic mediul operațional în care își desfășoară activitatea organizațiile societății civile. Mai multe state membre au dat curs recomandării Comisiei prin adoptarea de **măsuri de consolidare a spațiului civic la nivel național**. Printre acestea se numără elaborarea unor strategii naționale specifice pentru a consolida cooperarea dintre cetățeni, organizațiile societății civile și autoritățile locale în ceea ce privește implicarea civică. Unele state membre au lansat proiecte pentru a reduce sarcina administrativă în contextul exercitării dreptului de întrunire și asociere ori au instituit stimulente fiscale specifice și alte stimulente pentru finanțarea organizațiilor societății civile²⁸.

O serie de state membre au introdus, de asemenea, **măsuri de protecție a OSC-urilor**, inclusiv prin intermediul sistemului general de căi de atac disponibile în cadrul sistemelor naționale de justiție administrativă, civilă și penală. Unele au instituit sau sprijină **servicii de consiliere specializate**, axate în mod specific pe discriminare și ură (în mediul

²⁸A se vedea, de exemplu, Strategia națională a Cehiei pentru cooperare între administrația publică și organizațiile nonprofit 2021-2030 și Consiliul său guvernamental pentru organizațiile neguvernamentale nonprofit; Strategia federală de implicare civică a Germaniei și Fundația sa pentru implicare civică și activități de voluntariat; Strategia Danemarcei privind societatea civilă pentru perioada 2022-2025; Strategia Finlandei privind societatea civilă și Consiliul consultativ pentru politica societății civile și Platforma organizațiilor societății civile/Serviciul pentru cetățeni din Portugalia.

online)²⁹. Organismele și instituțiile naționale independente – în special INDO, organismele de promovare a egalității și Avocații Poporului – pot juca un rol vital în protejarea OSC-urilor la nivel național, prin amplificarea opiniilor acestora, prin sensibilizarea publicului și prin sprijinirea eforturilor de consolidare a capacităților. Aceste acțiuni reprezintă **o investiție clară** în asigurarea unui mediu favorabil pentru societatea civilă și în oferirea de răspunsuri atunci când acestea sunt expuse riscurilor.

3.4 Consolidarea sprijinului și a protecției

Deși s-au înregistrat progrese importante atât la nivelul UE, cât și la nivel național, părțile interesate cer o abordare mai coordonată a protecției organizațiilor societății civile, fiind necesar să se acționeze mai coordonat și mai ferm la nivelul statelor membre, al UE și la nivel internațional pentru a monitoriza evoluțiile care afectează OSC-urile, pentru a pune în aplicare măsuri preventive ca răspuns la semnalele de avertizare timpurie privind restrângerea spațiului civic și pentru a proteja OSC-urile împotriva unor astfel de amenințări și atacuri. În acest scop și pentru a cartografia inițiativele de monitorizare existente la nivel local, național, la nivelul UE și la nivel internațional, Comisia va crea, în cooperare cu FRA, un **centru de cunoștințe online privind spațiul civic**. Acest centru va facilita accesul la proiectele, instrumentele și activitățile existente în materie de monitorizare și protecție, inclusiv la măsurile de protecție disponibile.

Prin consolidarea informațiilor, centrul va contribui la identificarea tendințelor și a lacunelor în ceea ce privește monitorizarea spațiului civic și va sta la baza acțiunilor relevante pentru abordarea acestor evoluții. Pe această bază, **ar putea fi explorate și alte măsuri de protecție**, cum ar fi asistența urgentă acordată organizațiilor expuse unor amenințări, coordonarea măsurilor de protecție disponibile în statele membre, formarea și sprijinul în materie de mecanisme administrative, juridice și logistice. Existența unor cunoștințe bazate pe dovezi cu privire la situația de pe teren este esențială pentru a putea asigura un răspuns adecvat la nevoile specifice ale OSC-urilor și ale apărătorilor drepturilor omului.

Este important să se asigure faptul că politicile și legislația UE și națională promovează un mediu favorabil pentru OSC-uri, precum și să consolideze acțiunile de monitorizare și protecție a OSC-urilor. De exemplu, evaluările impactului și dialogurile privind punerea în aplicare sunt procese structurate importante care contribuie la identificarea și evaluarea efectelor și consecințelor politicilor și legislației planificate. Comisia va continua să evalueze **impactul inițiativelor sale pentru societatea civilă în cadrul evaluărilor impactului și al evaluărilor în contextul cadrului pentru o mai bună legiferare**.

Pentru a sprijini statele membre în punerea în aplicare în continuare a Recomandării (UE) 2023/2836, **Comisia va organiza schimburi de informații cu statele membre în scopul de a consolida în continuare sprijinul și protecția OSC-urilor**, între autoritățile publice competente și părțile interesate, precum și pentru a sprijini formarea la nivel național a profesioniștilor din domeniul justiției cu privire la SLAPP și la Cartă. În contextul **extinderii**, Comisia își va **consolida sistemele de alertă timpurie**, pentru a permite răspunsuri mai ferme la amenințările emergente.

²⁹A se vedea, de exemplu, proiectele Germaniei finanțate la nivel federal REspect! și Hate Aid; alianțe de cooperare; „*toneshift – Network against Online Hate and Disinformation*” (schimbare de ton la nivelul infrastructurii federale – Rețeaua de combatere a discriminării și urii în mediul online).

Comisia va întreprinde următoarele acțiuni:

- sprijinirea creării unui centru de cunoștințe online privind spațiul civic care să documenteze inițiativele existente de monitorizare a spațiului civic, rapoartele și resursele de protecție, la nivel național, la nivelul UE și la nivel internațional, în cooperare cu FRA;
- explorarea posibilităților de consolidare și coordonare a măsurilor de protecție disponibile pentru organizațiile societății civile și apărătorii drepturilor omului expuși riscurilor în UE;
- sprijinirea formării profesioniștilor din domeniul justiției cu privire la SLAPP care vizează OSC-urile și litigiile privind Carta, în special în ceea ce privește libertatea de asociere, de exprimare și de întrunire;
- sprijinirea consolidării capacităților naționale și organizarea schimburilor de informații cu statele membre în ceea ce privește Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei privind protecția și sprijinul, în colaborare cu actorii relevanți, printre care CESE și FRA;
- consolidarea sistemelor de alertă timpurie ale UE pentru detectarea semnelor emergente de restrângere a spațiului civic în țările implicate în procesul de aderare.

Statele membre sunt invitate:

- să elaboreze sau să actualizeze strategii sau planuri de acțiune naționale specifice pentru a sprijini, a proteja și a capacita organizațiile societății civile și pentru a promova un spațiu civic sigur și favorabil, în conformitate cu Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei.

Agencia pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene este invitată:

- să continue acțiunile de monitorizare și raportare cu privire la spațiul civic și să creeze o rețea de reprezentanți ai instituțiilor și organismelor naționale și ale UE, ai organizațiilor societății civile și ai organizațiilor internaționale care își desfășoară activitatea în domeniul monitorizării și protejării spațiului civic, astfel încât acestea să poată face schimb de date, de experiență și de bune practici.

4. FINANȚARE ADECVATĂ, DURABILĂ ȘI TRANSPARENTĂ PENTRU SOCIETATEA CIVILĂ

În contextul unui mediu general favorabil, OSC-urile au nevoie de **sprijin adecvat și durabil** pentru a-și desfășura activitatea vitală, pentru a colabora în mod eficace cu factorii de decizie și pentru a continua să ofere contribuții semnificative societăților noastre. În acest sens, **finanțarea pe termen lung, previzibilă și suficientă este esențială** pentru a asigura stabilitatea de care au nevoie OSC-urile pentru a funcționa în mod independent și eficace.

OSC-urile se bazează pe finanțare dintr-o combinație de **surse publice și private** pentru a-și finanța activitățile. În UE, Comisia și statele membre sprijină OSC-urile în diferite moduri, inclusiv prin granturi de funcționare și finanțare bazată pe proiecte. OSC-urile pot primi finanțare și prin donații individuale și granturi din partea fundațiilor private, a organizațiilor filantropice sau a întreprinderilor și societăților. Sprijinul financiar suplimentar poate proveni din scheme de alocare, care sunt gestionate de câteva state membre, și permit contribuabililor să desemneze direct, prin declarația lor privind

impozitul pe profit, un procent fix sau o valoare fixă a impozitului pe profit care urmează să fie plătit unei entități eligibile³⁰.

Finanțarea este esențială pentru întregul spectru de activități ale OSC-urilor. În plus, implicarea societății civile în elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și asigurarea respectării legislației și politicilor UE este, de asemenea, un obiectiv specific de finanțare al mai multor programe ale UE. Mai multe programe ale UE sprijină activitățile desfășurate de organizațiile societății civile în diferite domenii de politică³¹. Printre acestea se numără Orizont Europa, inclusiv Mecanismul noului Bauhaus european, Fondul social european Plus (FSE+), programul CEDV, Erasmus+, Programul privind piața unică, Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI), programul „Justiție”, Legături între acțiuni de dezvoltare rurală (LEADER), Programul Uniunii de luptă antifraudă și programul LIFE. În regiunea vizată de procesul de extindere, UE oferă sprijin OSC-urilor, inclusiv prin intermediul Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA III). În completarea finanțării din partea Uniunii sunt granturile acordate de Spațiul Economic European și Norvegia, care sprijină organizațiile societății civile din Europa prin intermediul Fondului pentru cetățeni activi.

Parteneriatul și transparența sunt principii-cheie pentru finanțarea din partea UE. **Principiul parteneriatului al Uniunii Europene** necesită o cooperare strânsă între autoritățile publice și o gamă largă de parteneri, inclusiv partenerii sociali și organizațiile societății civile, pe parcursul întregului ciclu de viață al programelor finanțate de UE. Acest principiu garantează că diverse părți interesate sunt implicate în pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea fondurilor UE pentru a îmbunătăți eficacitatea, eficiența și responsabilitatea acestora³².

Transparența, în conformitate cu cerințele legale existente, rămâne principiul director în gestionarea bugetului UE. Există garanții și proceduri specifice pentru a se asigura că finanțarea din partea UE pentru orice tip de beneficiar (de la întreprinderi la OSC-uri și persoane fizice) este **transparentă și responsabilă** și pentru a asigura **respectarea valorilor UE**, inclusiv prin publicarea informațiilor cu privire la beneficiarii finanțării din partea Uniunii în cadrul gestiunii directe și indirecte³³.

În temeiul normelor aplicabile, în special al Regulamentului financiar al UE, precum și al cadrelor contractuale pentru granturi, există garanții solide pentru a se asigura că **entitățile și proiectele ale căror obiective sunt incompatibile cu valorile UE nu primesc sprijin**.

³⁰Italia, Lituania, Ungaria, Portugalia, România, Slovenia și Republica Slovacă operează astfel de sisteme.

³¹Aceste programe pot fi derulate în cadrul gestiunii directe, indirecte sau partajate. Aproximativ 80 % din sursele de finanțare din partea UE pentru ONG-uri sunt gestionate chiar de țările UE. Fiecare țară oferă informații detaliate privind finanțarea și procedurile de depunere a cererilor pe site-urile autorităților de management. Acordarea de fonduri UE în cadrul gestiunii directe se face în urma unor cereri de propuneri disponibile public. Pe baza normelor stabilite în Regulamentul financiar al UE (UE, Euratom) 2024/2509, inclusiv a principiilor-cheie ale transparenței și egalității de tratament, toate cererile de finanțare valabile sunt evaluate în raport cu criteriile de eligibilitate, excludere, selecție și atribuire specificate în cererile de propuneri. Pentru o imagine de ansamblu, a se vedea Posibilitățile de finanțare pentru ONG-uri.

³²Principiul a fost consolidat prin includerea posibilității de a alocă un procent adecvat din resursele destinate consolidării capacității administrative a partenerilor sociali și a organizațiilor societății civile și prin evidențierea rolului Codului european de conduită referitor la parteneriat în toate etapele programării și punerii în aplicare.

³³Aceste informații sunt puse la dispoziția publicului pe site-ul web al sistemului de transparență financiară (STF) al Comisiei. Recenta revizuire a Regulamentului financiar a introdus dispoziții mai ambițioase în materie de transparență, începând cu perioada cadrului financiar multianual de după 2027.

Pentru a susține și mai mult aceste garanții și cerințe, Comisia s-a angajat să analizeze fezabilitatea introducerii unor indicatori de risc suplimentari în scopul îmbunătățirii controalelor referitoare la respectarea valorilor UE, în contextul dezvoltării instrumentului de evaluare a riscurilor Arachne, cu condiția confirmării fezabilității acestui lucru din punct de vedere tehnic și în conformitate cu normele aplicabile, precum și să analizeze fezabilitatea creșterii frecvenței actualizărilor datelor puse la dispoziția publicului cu privire la sistemul său de transparență financiară³⁴. În plus, Comisia a publicat o notă care oferă orientări cu privire la tipul de activități pe care Uniunea nu ar trebui să le solicite ca o condiție pentru finanțare în contextul elaborării politicilor și a legislației, a punerii în aplicare, a monitorizării și a asigurării respectării legii.

Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura **accesibilitatea finanțării publice în întreaga UE**. OSC-urile raportează că finanțarea publică este adesea direcționată în principal către instituțiile de stat, OSC-urile, în special organizațiile locale și cele de mici dimensiuni beneficiind de acces limitat și inconsecvent³⁵. În plus, OSC-urile care abordează teme legate de grupuri subreprezentate, marginalizate și în situații vulnerabile întâmpină adesea dificultăți în ceea ce privește accesul la finanțare pe termen lung.

Comisia a luat deja mai multe măsuri pentru a **simplifica** procedurile aplicabile, pentru a **reduce sarcina administrativă** și pentru a **alinia** procedurile respective la nevoile OSC-urilor de la fața locului (de exemplu, prin utilizarea plăților forfetare și a programelor de lucru multianuale). Utilizarea sporită a sprijinului financiar acordat părților terțe, în cadrul căruia fondurile UE sunt alocate organizațiilor mai mici de către OSC-uri mai mari, a permis ca finanțarea UE să ajungă la organizațiile mici și locale care altfel nu ar fi putut avea acces la finanțare din partea UE și, la rândul său, contribuie la sprijinirea unei game diverse de societăți civile. De exemplu, a avut un rol esențial în sprijinirea organizațiilor societății civile care depun eforturi pentru a proteja și a promova valorile UE în cadrul unor programe precum Educația pentru dezvoltare și acțiunile de sensibilizare (DEAR UE) și Cetățeni, egalitate, drepturi și valori (CEDV)³⁶.

Cu un buget total de peste **1,5 miliarde EUR pentru perioada 2021-2027, programul CEDV** ocupă un spațiu unic în peisajul finanțării OSC, deoarece este adesea singura sursă de finanțare disponibilă pentru organizațiile societății civile care activează în domeniul drepturilor și valorilor fundamentale în UE. Începând din 2021, programul a sprijinit peste 6 000 de organizații ale societății civile din toate statele membre și din țările eligibile din afara UE. În primii patru ani de punere în aplicare, organizațiile societății civile au fost principalii beneficiari ai CEDV, primind 77 % din fondurile acordate. Comisia va oferi în continuare sprijin financiar organizațiilor societății civile și apărătorilor drepturilor omului expuși riscurilor, inclusiv prin explorarea posibilității de a **extinde în continuare utilizarea sprijinului financiar la sisteme ale părților terțe** în cadrul programelor de finanțare relevante ale UE.

Propunerea Comisiei privind **cadrul financiar multianual (CFM) 2028-2034**³⁷, adoptată la 16 iulie 2025, clarifică faptul că sprijinul financiar pentru OSC-uri va rămâne o prioritate pentru anii următori, într-o serie de domenii de politică. Noul **program AgoraEU** se va baza pe succesul programelor Europa creativă și CEDV în vigoare, cu un **buget orientativ total majorat de aproape 9 miliarde EUR**. Prin consolidarea

³⁴A se vedea răspunsurile Comisiei Europene la Raportul special 11/2025 al CCE.

³⁵Raport factual de sinteză.

³⁶Raportul privind evaluarea intermediară a programului CEDV și Raportul din 2024 privind Carta.

³⁷Pentru mai multe informații cu privire la propunerea UE pentru CFM 2028-2034, a se vedea aici.

sprijinului pentru cultură, mass-media și societatea civilă, AgoraEU va spori protecția și promovarea drepturilor fundamentale, va încuraja participarea democratică și reziliența, va promova diversitatea culturală și libertatea artistică și va favoriza un peisaj informațional liber și divers.

Programul Erasmus+ propus va integra Corpul european de solidaritate, cu un buget orientativ de **40,8 miliarde EUR** și, pe lângă sprijinirea dobândirii de competențe, va promova reziliența, participarea la viața democratică și implicarea civică, prin parcursuri de învățare formală, non-formală și informală. Programul Orizont Europa va susține în continuare cercetarea care vizează consolidarea democrației, inclusiv prin promovarea implicării civice.

În contextul propunerii privind CFM, **planurile de parteneriat naționale și regionale** propuse urmăresc totodată să sprijine reformele și investițiile menite să consolideze capacitățile societății civile și ale partenerilor sociali de a susține valorile UE, educația civică și participarea tinerilor. Propunerea privind CFM recunoaște și reafirmă, de asemenea, principiul parteneriatului cu organizațiile societății civile, întemeindu-se pe o **abordare bazată pe guvernanta pe mai multe niveluri**. **Mecanismul UE** propus, de asemenea, ca parte a acestui fond oferă, printre alte acțiuni, finanțare pentru acțiuni în domeniul mediului și al climei, inclusiv pentru a sprijini și a capacita organizațiile societății civile. În termeni mai generali, odată adoptat, CFM 2028-2034 va continua să armonizeze și să simplifice procedurile, reducând astfel sarcina administrativă pentru organizațiile societății civile de la fața locului. Prin urmare, Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să aibă în vedere rolul esențial al finanțării OSC-urilor în cadrul viitoarelor negocieri privind CFM 2028-2034.

4.1. Mobilizarea actorilor și punerea în comun a resurselor

Finanțarea din partea UE este esențială pentru capacitatea OSC-urilor, dar este clar că nevoile de finanțare ale OSC-urilor din întreaga UE și din țările candidate pot fi satisfăcute numai prin finanțare din diferite surse. Pe lângă donatorii publici la nivel național, la nivelul UE și la nivel internațional, un rol din ce în ce mai important este deținut, de asemenea, de **donatorii privați** (inclusiv întreprinderi) și de **organizațiile filantropice** (fundații individuale, fonduri și rețele comune). Donatorii trebuie să poată funcționa ei înșiși într-un mediu juridic și de reglementare favorabil, care să protejeze libertățile filantropice și să faciliteze donațiile (transfrontaliere). Acesta cuprinde un cadru juridic ce recunoaște fundațiile și asociațiile (inclusiv la nivel transfrontalier), precum și asigurarea faptului că organizațiile societății civile și donatorii pot beneficia de stimulente fiscale pentru donațiile pe care statele membre doresc să le furnizeze³⁸.

OSC-urile raportează că este adesea dificilă identificarea informațiilor cu privire la diferitele tipuri de finanțare disponibile și la entitățile care le furnizează. Este necesar un nivel sporit de schimburi de informații, dialog și colaborare atât între donatori, cât și între donatori și organizațiile societății civile, pentru a decide într-un mod mai strategic cu privire la diferitele modalități de a oferi sprijin și de a evita duplicarea eforturilor. **Prin urmare, Comisia va facilita dialogul între donatori și între donatori și organizațiile societății civile, inclusiv prin intermediul platformei societății civile, pentru a realiza**

³⁸Principiul nediscriminării prevede că statele membre nu pot limita beneficiile fiscale la organizațiile caritabile naționale sau donațiile/legatele în favoarea entităților naționale, excluzând în același timp de la astfel de beneficii organizații caritabile străine comparabile sau donații/legate în favoarea organizațiilor caritabile străine comparabile. A se vedea Recomandarea C(2023) 1344 a Consiliului privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale și documentele de lucru conexe ale serviciilor Comisiei.

schimburi de experiență, pentru a identifica deficitele de finanțare și a asigura într-o mai bună măsură complementaritatea surselor de finanțare.

OSC-urile necesită adesea alte tipuri de sprijin, cum ar fi **asistența în natură**, care poate fi furnizată de profesioniști sau voluntari. În special, pentru a funcționa în mediul juridic, administrativ, de reglementare și tehnologic actual în care OSC-urile își desfășoară activitatea este nevoie, într-o măsură din ce în ce mai mare, ca acestea să dispună nu numai de mijloacele financiare necesare, ci și de competențele și expertiza specifice. Asistența juridică oferită de **avocații pro bono** poate juca un rol esențial în acest sens³⁹. Aceștia își pot oferi sprijinul în ceea ce privește chestiunile de natură juridică și în materie de conformitate (de exemplu, cu privire la obligațiile fiscale și în domeniul ocupării forței de muncă aplicabile), oferind OSC-urilor mai mult spațiu pentru a desfășura activități-cheie, precum și sprijinind sarcinile fundamentale (de exemplu, prin cercetare în domeniul reprezentării intereselor, consolidarea capacităților și formare, precum și litigii strategice).

Avocații pro bono pot sprijini, de asemenea, OSC-urile în ceea ce privește abordarea amenințărilor și a atacurilor, cum ar fi campaniile de denigrare și SLAPP, inclusiv prin reprezentarea OSC-urilor în instanță și furnizarea de consiliere juridică. Prin urmare, **Comisia va acționa în sensul conectării comunităților de avocați pro bono cu organizațiile societății civile** din toate sectoarele și care au nevoie de susținere, astfel încât să faciliteze sprijinul în chestiuni administrative, de mobilitate, juridice și financiare.

Comisia va întreprinde următoarele acțiuni:

- facilitarea dialogului între donatori și între donatori și organizațiile societății civile, inclusiv prin intermediul platformei societății civile, pentru a realiza schimburi de experiență, pentru a identifica deficitele de finanțare și a asigura într-o mai bună măsură complementaritatea surselor de finanțare;
- acționarea în sensul conectării comunităților de avocați pro bono cu organizațiile societății civile din toate sectoarele și care au nevoie de susținere, astfel încât să faciliteze sprijinul în chestiuni administrative, de mobilitate, juridice și financiare;
- explorarea posibilității de a extinde în continuare utilizarea sprijinului financiar la sisteme ale părților terțe în cadrul programelor de finanțare relevante ale UE, după caz.

Statele membre sunt invitate:

- să instituie și să mențină un mediu juridic și de reglementare favorabil pentru OSC-uri și donatori, printre care filantropia, inclusiv prin punerea în aplicare a principiului nediscriminării și a Recomandării mai ample a Consiliului privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale;
- să vină în completarea fondurilor UE pentru OSC-uri cu mecanisme interne de sprijin, în conformitate cu Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei.

5. SOCIETATEA CIVILĂ ÎN CONTEXTUL ACȚIUNII EXTERNE A UNIUNII

Angajamentul UE de a colabora cu societatea civilă, de a o proteja și sprijini, se reflectă, de asemenea, în acțiunile sale externe. UE colaborează îndeaproape cu societatea civilă pentru a **promova respectarea drepturilor omului pentru toți** – prin aplicarea normelor universale, având la bază dreptul internațional al drepturilor omului. OSC-urile aduc

³⁹A se vedea, de exemplu, serviciile furnizate de [PILnet](#).

contribuții importante la consolidarea democrației și a societăților reziliente la nivel mondial. De exemplu, ele acționează adesea ca parteneri de punere în aplicare pentru proiectele finanțate de UE în domeniul cooperării pentru dezvoltare, al ajutorului umanitar și al programelor de consolidare a capacităților și monitorizează acordurile comerciale și de asociere pentru a asigura respectarea drepturilor omului și a clauzelor privind dezvoltarea durabilă.

5.1. Colaborarea cu OSC-urile la nivel internațional

OSC-urile sunt invitate periodic să își împărtășească expertiza cu privire la politicile externe ale UE și să contribuie la dialogurile privind drepturile omului pe care UE le organizează în mod regulat cu țările și regiunile partenere. La nivel de țară, delegațiile UE joacă un rol esențial în colaborarea cu organizațiile societății civile și cu apărătorii drepturilor omului și pot monitoriza situația democrației, a drepturilor omului și a spațiului civic la nivel local.

Forumul UE-ONG-uri privind drepturile omului oferă de zeci de ani posibilitatea permanentă pentru OSC-uri și apărătorii drepturilor omului de a discuta pe teme precum parteneriate internaționale, chestiuni legate de drepturile omului și de a aborda provocările cu care se confruntă spațiul civic la nivel mondial, direct cu omologii din UE. Forumul de politici privind dezvoltarea și cele două facilități pentru societatea civilă în ceea ce privește vecinătatea sudică și estică oferă, de asemenea, forumuri pentru implicarea organizațiilor societății civile în cadrul unei serii de politici ale UE. Comisia se angajează să își consolideze sprijinul acordat societății civile din întreaga lume, inclusiv pentru a permite participarea societății civile la forurile multilaterale.

UE colaborează cu organizațiile societății civile în ceea ce privește punerea în aplicare a strategiei „Global Gateway” a UE și a instituit, în acest scop, Platforma consultativă a organizațiilor societății civile și a autorităților locale privind „Global Gateway”. OSC-urile joacă, de asemenea, un rol important în monitorizarea și punerea în aplicare a acordurilor comerciale, în special prin intermediul grupurilor consultative interne. Împreună cu statele membre și cu societatea civilă, UE a elaborat **foi de parcurs pentru colaborarea cu societatea civilă** la nivelul țărilor partenere, cu scopul de a stabili un dialog susținut și structurat între acești actori. În acest sens, Comisia își menține angajamentul de a sprijini și promova răspunsurile organizațiilor societății civile la nivel local și parteneriatele echitabile în contexte umanitare. Acest lucru se va realiza prin sprijinirea și consolidarea capacităților OSC, prin creșterea volumului de finanțare a ajutorului umanitar pentru organizațiile locale ale societății civile și prin delegarea treptată a autorității către respondenții locali, inclusiv societatea civilă.

În cadrul acestor mecanisme, colaborarea cu organizațiile societății civile și cu apărătorii drepturilor omului adoptă o abordare sensibilă la aspectele de securitate, care ia în considerare circumstanțele specifice ale interlocutorilor, pentru a se asigura că implicarea în sine nu expune organizațiile la riscuri suplimentare.

5.2. Protejarea și sprijinirea organizațiilor societății civile la nivel mondial

UE își menține angajamentul de lungă durată care vizează protejarea și sprijinirea societății civile și a spațiului civic la nivel mondial și la nivel de țară. Acest aspect se reflectă, de exemplu, în Comunicarea privind angajamentul Europei față de societatea civilă în ceea ce privește relațiile externe, în Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și

democrația 2020-2027⁴⁰, în Orientările UE cu privire la drepturile omului și apărătorii drepturilor omului și în Concluziile Consiliului din 2019 privind democrația, precum și în aplicarea abordării bazate pe drepturile omului în cazul parteneriatelor internaționale⁴¹. Sprijinirea organizațiilor societății civile și a apărătorilor drepturilor omului și intensificarea participării la viața publică și politică, în special a femeilor și a tinerilor, reprezintă priorități esențiale ale politicii externe a UE.

Pentru a promova în continuare aceste obiective, UE cooperează cu organizații și foruri internaționale care elaborează norme privind spațiul civic. Printre acestea se numără Consiliul Europei, Organizația Națiunilor Unite, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului din cadrul Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa.

Rapoartele anuale ale UE privind drepturile omului și democrația reprezintă un instrument important de monitorizare a situației OSC-urilor și a spațiului civic la nivel mondial. Alte mecanisme, cum ar fi misiunile de observare a alegerilor, permit UE să evalueze mediul electoral, inclusiv condițiile pentru observarea societății civile interne, și colaborează în mare măsură cu societatea civilă pe parcursul acestor misiuni.

Sprijinirea capacității și a rezilienței OSC, în special a organizațiilor locale, pentru ca acestea să se poată implica în mod semnificativ în procesele de elaborare a politicilor reprezintă o prioritate în vecinătatea estică, în special în contextul restrângerii spațiului civic⁴². Pactul pentru Mediterana subliniază importanța menținerii unei societăți civile dinamice în vecinătatea sudică și urmărește să capaciteze societatea civilă, tineretul și comunitățile locale, să își consolideze capacitățile și să încurajeze participarea lor la dialogurile locale sau regionale.

UE și-a intensificat acțiunile de protejare a spațiului civic și a apărătorilor drepturilor omului, inclusiv atunci când aceștia sunt ținte ale represiei transnaționale offline și online. De exemplu, UE a lansat Sistemul UE pentru un mediu favorabil (*System for Enabling Environment* – SEE al UE)⁴³ societății civile, care sprijină organizațiile societății civile din peste 80 de țări să își monitorizeze spațiul civic, să emită alerte timpurii cu privire la restricții și să contribuie la răspunsuri.

Comisia a furnizat, de asemenea, orientări prin intermediul Manualului Codului de vize, inclusiv cu privire la eliberarea vizelor pentru apărătorii drepturilor omului, și oferă cursuri de formare în acest sens⁴⁴. Împreună cu statele membre, Comisia va continua să promoveze manualul și punerea sa în aplicare, în special în ceea ce privește orientările care vizează nevoile specifice ale apărătorilor drepturilor omului.

⁴⁰Prelungirea Planului de acțiune privind drepturile omului și democrația a fost însoțită de concluzii ale Consiliului care reafirmă sprijinul UE pentru societatea civilă și apărătorii drepturilor omului ca prioritate fundamentală a politicii externe a UE.

⁴¹Document de lucru al serviciilor Comisiei, Aplicarea abordării bazate pe drepturile omului în cazul parteneriatelor internaționale.

⁴² Aceasta include sprijinirea organizațiilor societății civile, în special a organizațiilor locale, în unele țări din regiunea Parteneriatului estic.

⁴³SEE al UE este un program de parteneriat care urmărește să sprijine societatea civilă să prospere la nivel mondial prin prevenirea eforturilor de restricționare a spațiului civic.

⁴⁴Cursurile de formare se desfășoară în special prin intermediul unui proiect cofinanțat de Comisia Europeană în cadrul Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize (IMFV) și dezvoltat de Agenția suedeză pentru migrație.

5.3. Furnizarea de finanțare, crearea de parteneriate

Începând din 2013, UE a sprijinit Fondul European pentru Democrație (FED)⁴⁵, care oferă sprijin și protecție esențiale organizațiilor societății civile și apărătorilor drepturilor omului în medii de criză și represive. Un mecanism specific de protecție finanțat de UE este **Mecanismul UE pentru apărătorii drepturilor omului**, care a fost instituit pentru a-i sprijini pe apărătorii drepturilor omului din țările terțe⁴⁶, oferind diverse forme de sprijin (de exemplu, protecție fizică și digitală; asistență judiciară și medicală; monitorizarea proceselor și a penitenciarelor; dezvoltarea capacităților; promovare și transfer temporar).

Finanțarea este acordată OSC-urilor prin intermediul Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDI), de exemplu prin granturi acordate prin intermediul programelor tematice privind drepturile omului, democrația și societatea civilă.

În temeiul **propunerii Comisiei privind CFM pentru perioada 2028-2034**, cooperarea cu OSC-urile din țările partenere și sprijinul acordat acestora rămân o prioritate în cadrul instrumentului „Europa globală” propus. Aceasta include angajamentul continuu de a susține drepturile omului și democrația la nivel mondial.

5.4. Privind spre viitor, dezvoltând reziliența

UE va continua să sprijine spațiul civic și un mediu favorabil pentru societatea civilă din întreaga lume și să monitorizeze drepturile omului, democrația și spațiul civic prin intermediul mecanismelor existente. De asemenea, va continua să ofere sprijin și protecție organizațiilor societății civile și apărătorilor drepturilor omului expuși riscurilor, inclusiv împotriva represiunii transnaționale, prin inițiative precum ProtectDefenders.eu și Fondul European pentru Democrație.

UE își intensifică angajamentul la nivel mondial și regional cu societatea civilă în privința unor procese esențiale, cum ar fi **summiturile regionale**. UE va purta în continuare dialoguri periodice cu organizațiile societății civile în calitate de parteneri-cheie în activitatea pe care o desfășoară în domeniul drepturilor omului, al democrației și al politicii externe și se va consulta cu acestea și cu apărătorii drepturilor omului în contextul elaborării următorului **Plan de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația**. De asemenea, va organiza **dialoguri structurate comune la nivel înalt cu societatea civilă** în regiunile partenere, de exemplu în cadrul summitului Uniunea Africană-Uniunea Europeană.

În cadrul **Pactului pentru Mediterana**, o serie de inițiative vor permite actorilor-cheie să își sprijine în mod concret comunitățile, în special prin înființarea unei Adunări Parlamentare a Tineretului pentru Mediterana; sprijinirea dezvoltării unui serviciu civic mediteraneean; capacitarea organizațiilor conduse de femei ca influenceri esențiali în comunitățile lor și consolidarea mecanismelor de cooperare la nivel local pentru a promova incluziunea socială, inclusiv pentru persoanele aflate în situații vulnerabile.

⁴⁵FED este o organizație independentă de acordare a granturilor, înființată în 2013 de UE și de statele sale membre ca fond fiduciar internațional autonom pentru promovarea democrației în vecinătatea europeană, în Balcanii de Vest, în Turcia și în afara acesteia.

⁴⁶Mecanismul a sprijinit peste 85 000 de apărători ai drepturilor omului începând din 2015.

Comisia va întreprinde următoarele acțiuni:

- consolidarea colaborării cu societatea civilă în toate domeniile de politică ale acțiunii externe a Uniunii, inclusiv prin intermediul delegațiilor Uniunii;
- consultarea OSC-urilor cu privire la un mediu favorabil societății civile în contextul pregătirilor pentru următorul Plan de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația;
- consolidarea sprijinului acordat societății civile din întreaga lume, inclusiv pentru a permite participarea societății civile la forurile multilaterale;
- organizarea unui dialog structurat comun la nivel înalt cu societatea civilă în cadrul summitului Uniunea Africană-Uniunea Europeană și continuarea promovării unor astfel de dialoguri comune cu partenerii săi regionali;
- consolidarea angajamentului în cadrul inițiativei „Echipa Europa pentru democrație” pentru a discuta cu privire la amenințările emergente și în continuă evoluție la adresa spațiului civic;
- încheierea de noi acorduri-cadru de parteneriat pentru a consolida capacitățile și a conecta OSC-urile prin inițiative specifice în regiunile sale partenere.

Statele membre sunt invitate:

- să se coordoneze cu delegațiile UE de la fața locului pentru a asigura punerea în aplicare eficace a Planului de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația și a Orientărilor UE privind drepturile omului, precum și pentru a sprijini punerea în aplicare a noii generații (2025-2027) de foi de parcurs de țară pentru implicarea organizațiilor societății civile;
- să crească gradul de conștientizare și să asigure consolidarea capacităților, inclusiv prin noi cursuri de formare, cu privire la orientările din Manualul Codului de vize privind facilitarea eliberării vizelor pentru apărătorii drepturilor omului care solicită protecție pe teritoriul UE.

6. CONCLUZIE

Societatea civilă este o piatră de temelie a democrației în întreaga UE și în afara acesteia. Societatea civilă contribuie la elaborarea politicilor, creând parteneriate cu guvernele naționale și cu instituțiile UE în ceea ce privește punerea în aplicare a politicilor și oferind o gamă largă de măsuri de sprijin și servicii în toate sectoarele societății. Participarea activă a societății civile într-un spațiu civic favorabil, lipsit de amenințări și atacuri, contribuie la promovarea și protejarea valorilor pe care se întemeiază UE.

Strategia UE pentru societatea civilă pune bazele pentru consolidarea implicării, a sprijinului și a protecției, precum și pentru capacitarea societății civile. Aceasta propune un set de măsuri coerente și care se potențează reciproc pentru a îmbunătăți în mod efectiv protecția și sprijinul acordat societății civile și pentru a permite un dialog eficient și semnificativ cu factorii de decizie de la nivelul UE și de la nivel național, precum și în cadrul acțiunilor externe ale UE.

Punerea în aplicare a acestei strategii necesită eforturi la toate nivelurile. Instituțiile, organismele și agențiile UE, precum și statele membre și țările implicate în procesul de

aderare, toate trebuie să contribuie în acest sens. Strategia recunoaște că spațiul civic din statele membre și din țările implicate în procesul de aderare formează un spațiu democratic comun neîntrerupt, iar o societate civilă dinamică într-un spațiu civic favorabil este esențială pentru înregistrarea progreselor în direcția aderării. La nivel mondial, UE va continua să coopereze cu țările sale partenere și cu organizațiile internaționale pentru a crea un mediu favorabil societății civile și pentru a promova un nivel sporit de implicare, protecție și sprijin pentru organizațiile societății civile din întreaga lume.

Comisia va convoca periodic discuții cu statele membre, cu societatea civilă, cu Comitetul Economic și Social European, cu Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE, cu organizațiile internaționale și cu alți actori relevanți pentru a sprijini punerea în aplicare a acțiunilor prezentate și pentru a evalua progresele înregistrate.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul, precum și Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor să sprijine punerea în aplicare a prezentei strategii. Sprijinul pentru organizațiile societății civile va trebui să rămână puternic în următorul CFM, cu eforturi de simplificare a proceselor de finanțare, de reducere a sarcinilor administrative și de îmbunătățire a accesului prin instrumente digitale ușor de utilizat.

SERVICIUL PENTRU AFACERI EUROPENE

Fișă de sinteză

COM(2025) 790 final -

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Strategia UE pentru societatea civilă

1. **Data adoptării:** 12 noiembrie 2025;
2. **Denumirea documentelor:** - Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Strategia UE pentru societatea civilă
3. **Date de identificare:** COM(2025) 790
4. **Tipul documentului:** nelegislativ
5. **Subiecte:** Drepturile fundamentale în UE, Carta; Libertățile fundamentale, drepturile omului, democrația în general; Principiile comune statelor membre, valorile UE.
6. **Stadiul actual/Evoluții viitoare:** Parlamentul European etapă pregătitoare (conform OEIL), Comisia Europeană competentă (raport) Comisia pentru Libertăți civile, justiție și afaceri interne (LIBE)

1. CONTEXT:

Prezenta Strategie a UE pentru societatea civilă reprezintă un cadru ambițios menit să consolideze rolul organizațiilor societății civile (OSC) ca piloni ai democrației, atât în interiorul Uniunii, cât și în acțiunile sale externe.

Societatea civilă este considerată baza democrațiilor noastre, jucând un rol esențial în elaborarea politicilor, monitorizarea procesului decizional și promovarea transparenței. Strategia se bazează pe Orientările politice pentru perioada 2024-2029 și urmărește protejarea valorilor consacrate în Articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană și în Carta drepturilor fundamentale.

Acest demers vine într-un moment în care spațiul civic se confruntă cu amenințări diverse, de la bariere administrative la atacuri directe și acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP). Strategia completează inițiative precum Scutul european pentru democrație și vizează o mai mare coerență între politicile interne ale UE și acțiunile sale externe.

2. CONȚINUT ȘI OBIECTIVELE CHEIE

Strategia UE pentru societatea civilă își structurează acțiunile în jurul a **trei obiective-cheie** fundamentale, menite să consolideze rolul organizațiilor societății civile (OSC) și să le protejeze activitatea. Acestea sunt:

- ✓ **Consolidarea unui dialog eficient și semnificativ:** Acest obiectiv vizează implicarea organizațiilor societății civile (OSC-urilor) în toate etapele procesului de elaborare a politicilor. Pentru a realiza acest lucru, Comisia va institui începând cu anul 2026 o Platformă a societății civile, care va oferi un cadru structurat pentru dialogul privind valorile Uniunii Europene. De asemenea, se va organiza un summit anual împreună cu Comitetul Economic și Social European (CESE) pentru a discuta prioritățile strategice.
- ✓ **Asigurarea unui spațiu civic deschis și sigur:** Strategia urmărește să creeze un mediu juridic și administrativ în care OSC-urile să poată funcționa liber, fără amenințări sau

atacuri. Printre măsurile concrete se numără crearea unui centru de cunoștințe online privind spațiul civic (în colaborare cu FRA¹) pentru monitorizarea amenințărilor și sprijinirea formării profesioniștilor din domeniul justiției pentru a combate acțiunile strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP)².

- ✓ **Finanțare adecvată, durabilă și transparentă:** Strategia reafirmă importanța sprijinului financiar previzibil, propunând programul AgoraEU (cu un buget de aproape 9 miliarde EUR pentru 2028-2034). Se încurajează utilizarea „sprijinului financiar către terți” pentru a ajunge la organizațiile locale mici și conectarea OSC-urilor cu avocați pro bono.

În contextul extinderii, strategia subliniază că o societate civilă dinamică este esențială pentru progresul către aderare, propunând standardizarea consultărilor la nivel național în țările candidate.

3. PRINCIPIILE DIRECTOARE PENTRU DIALOG

Strategia UE stabilește un set de 10 principii directoare menite să servească drept cadru comun pentru un dialog eficient și semnificativ între Comisia Europeană și organizațiile societății civile (OSC-uri, definite ca organizații nestatale).

Aceste principii sunt:

- ✓ **Parteneriat:** Cooperarea proactivă a organizațiilor ca parteneri în stabilirea priorităților, a agendelor, definirea obiectivelor sau evaluarea rezultatelor.
- ✓ **Exhaustivitate:** Dialogul trebuie să urmărească implicarea societății civile în toate etapele procesului de elaborare a politicilor.
- ✓ **Predictibilitate și regularitate:** Procesul de dialog trebuie să fie previzibil, să aibă un caracter regulat și să ofere termene adecvate pentru transmiterea contribuțiilor.
- ✓ **Transparență:** Este necesară o comunicare clară cu privire la proceduri, obiective, termene și criterii de participare, alături de un acces în timp util la documentele relevante.
- ✓ **Reprezentare:** Selecția participanților trebuie să se bazeze pe independența, legitimitatea, reprezentativitatea și expertiza organizațiilor, precum și pe adeziunea acestora la valorile Uniunii Europene.
- ✓ **Incluziune:** Dialogul trebuie să includă un spectru larg de organizații, reflectând un echilibru geografic și sectorial, incluzând totodată grupuri subreprezentate, marginalizate sau vulnerabile.
- ✓ **Accesibilitate:** Indiferent dacă au loc online sau offline, dialogurile trebuie să utilizeze instrumente tehnologice care să elimine barierele de participare.
- ✓ **Asumarea răspunderii:** Oferirea de feedback despre modul în care dialogul influențează progresele în materie de politici este esențială pentru stimularea responsabilității și a încrederii reciproce.
- ✓ **Resurse:** După caz, trebuie pus la dispoziție sprijin financiar sau logistic pentru a permite participarea, în special pentru organizațiile locale sau comunitare cu mijloace limitate.
- ✓ **Siguranță:** Trebuie instituite garanții (inclusiv protecția datelor și a confidențialității) pentru a asigura participarea în condiții de siguranță la dialog.

¹ FRA: Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (în engleză: European Union Agency for Fundamental Rights).

² SLAPP: acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării / participării publice (În engleză: Strategic Lawsuit Against Public Participation)

Aceste principii sunt destinate să fie aplicate atât de către Comisie, cât și de către organizațiile nestatale, care trebuie să se asigure, la rândul lor, că propriile practici sunt transparente și conforme cu valorile UE. Strategia urmărește, prin aceste principii, să asigure o **coerență sporită** între diversele structuri de implicare existente.

4. URMĂRIREA ÎN CADRUL COMISIILOR COMPETENTE ALE SENATULUI

Acest COM a fost trimis pentru examinare la:

- Comisia pentru afaceri europene;
- Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări
- Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități
- Comisia pentru constituționalitate

5. URMĂRIREA DE CĂTRE MINISTERE ȘI ALTE AUTORITĂȚI:

Acest COM a fost trimis pentru puncte de vedere la:

- Ministerul Afacerilor Externe;
- Ministerul Justiției

Descriptori Eurovoc:

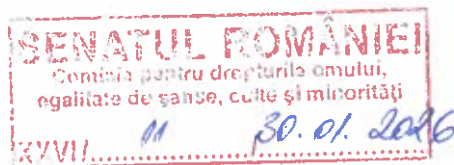
organizație neguvernamentală; participare politică; statul de drept; drepturile omului; consultare publică; societate civilă; elaborarea politicilor; strategia UE; implicare civică.

Până la data redactării fișei de sinteză, propunerea se află în proces de examinare parlamentară la următoarele Parlamente: Camera deputaților de la Luxembourg, senatul României.

Întocmit: Ingrid Zaarour, consilier SAE

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Nr. 2/85146/21.01.2026

Domnului Director-general Gheorghe ALECSEI
Direcția Generală Cooperare Parlamentară Externă
Senat, Parlamentul României

Ref: Comunicarea comună a Comisiei Europene și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate intitulată "Scutul democrației europene: Consolidarea unor democrații puternice și reziliente";
Comunicarea Comisiei Europene cu titlul „Strategia UE pentru societatea civilă”

Stimate domnule Director-general,

Urmare a adresei nr. XXXVII/1407/16.12.2025, înregistrată la Ministerul Justiției cu nr. 1/85146/17.12.2025, vă transmitem, în cele ce urmează, un punct de vedere preliminar, din perspectiva competențelor Ministerului Justiției, privind Comunicarea comună a Comisiei Europene și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate intitulată "Scutul democrației europene: Consolidarea unor democrații puternice și reziliente" (JOIN(2025) 791 final) și Comunicarea Comisiei Europene cu titlul „Strategia UE pentru societatea civilă” (COM (2025) 790 final).

I) Comunicarea comună a Comisiei Europene și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate intitulată "Scutul democrației europene: Consolidarea unor democrații puternice și reziliente”.

La data de 12 noiembrie 2025 a fost prezentată Comunicarea comună a Comisiei Europene și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate intitulată "Strategia privind Scutul democrației europene: Consolidarea unor democrații puternice și reziliente”.

Documentul furnizează o abordare strategică pentru protejarea, consolidarea și promovarea democrației în UE pe termen lung. Acesta subliniază angajamentul ferm al Comisiei de a consolida reziliența democratică în întreaga Uniune și disponibilitatea sa de a colabora cu alte instituții și organe ale UE, cu statele membre ale UE, cu partenerii din

MINISTERUL JUSTITIEI

vecinătatea UE, cu părțile interesate relevante, precum și cu cetățenii, pentru a aborda provocările cu care se confruntă democrația.

Precizăm că inițiativa a fost anunțată în orientările politice și în discursul privind starea Uniunii din acest an al președintei Ursula von der Leyen.

Marea majoritate a demersurilor avute în vedere de COM sunt măsuri de soft-law, care vizează în mod predominant domeniile servicii digitale, mass-media, electoral, educație și cercetare precum și dimensiunea participării civice și democratice.

Strategia COM este construită în jurul a trei piloni:

- 1) consolidarea unei bune înțelegeri a contextului și a capacității de răspuns pentru a proteja integritatea spațiului informațional;
- 2) consolidarea instituțiilor democratice, a alegerilor libere și corecte și a mass-media libere și independente;
- 3) sporirea rezilienței societăților și a implicării cetățenilor.

În ceea ce privește primul pilon, dedicat protejării integrității spațiului informațional, sunt preconizate următoarele acțiuni:

- ❖ Pregătirea unui protocol în contextul Actului legislativ privind serviciile digitale (DSA) privind incidentele și crizele;
- ❖ Dezvoltarea, în același context al DSA, a colaborării cu semnatarii Codului de conduită privind dezinformarea pentru a consolida măsurile de combatere a tehnicilor de manipulare online;
- ❖ Sprijinirea pregătirii unui Plan de acțiune al UE pentru combaterea FIMI și a dezinformării;
- ❖ Crearea unei Rețele europene de vericatori ai veridicității informațiilor;
- ❖ Extinderea mandatului Observatorului european al mass-mediei digitale;
- ❖ Sprijinirea instituirii unui cadru comun de sprijinire a cercetării pentru a consolida monitorizarea campaniilor de manipulare a informațiilor și de dezinformare;
- ❖ Elaborarea de către Comitetul european pentru servicii mass-media, în consultare cu COM, a unei liste de criterii comune pentru autoritățile de reglementare din domeniul mass-mediei din UE pentru a fi utilizate în contextul acțiunilor privind operatorii mass-media din afara UE care prezintă riscuri pentru securitatea publică;
- ❖ Consolidarea capacităților delegațiilor UE, ale misiunilor și operațiilor PSAC, ale ambasadelor statelor membre ale UE de combatere a acțiunilor străine de manipulare a informațiilor și ingerințelor străine (FIMI);
- ❖ Desfășurarea unor campanii proactive de comunicare strategică în regiunile prioritare;
- ❖ Furnizarea de sprijin pentru consolidarea capacităților țărilor candidate și potențial candidate la UE pentru a consolida reziliența la acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele hibride, inclusiv prin intermediul misiunilor PSAC;
- ❖ Valorificarea parteneriatelor internaționale pentru răspunsuri colective împotriva FIMI, inclusiv prin intermediul mecanismului de reacție rapidă al G7, al cooperării UE-NATO și al parteneriatelor pentru securitate și apărare.

Tot în cadrul aceluiași capitol, fără a se constitui ca o acțiune distinctă, COM menționează că, în contextul viitoarelor revizuiri ale mandatelor Europol și Eurojust, va explora

MINISTERUL JUSTITIEI

modalități de combatere a FIMI prin intermediul cooperării SM în domeniile de competență ale celor două agenții.

Referitor la cel de al doilea pilon, dedicat consolidării instituțiilor democratice, a alegerilor libere și corecte și a mass-media libere și independente, sunt avute în vedere următoarele acțiuni:

- ❖ Sprijinirea cooperării consolidate cu SM în cadrul Rețelei europene de cooperare în domeniul alegerilor pentru a spori integritatea și pregătirea proceselor electorale;
- ❖ Elaborarea de orientări privind utilizarea IA în procesele electorale;
- ❖ Actualizarea setului de instrumente pentru procesele electorale în temeiul DSA;
- ❖ Sprijinirea înființării unei rețele voluntare a influencer-ilor la nivelul UE;
- ❖ Sprijinirea colaborării cu SM în ceea ce privește transparența și integritatea finanțării în politică;
- ❖ Elaborarea unei recomandări a COM și a unui ghid specific de bune practici privind siguranța candidaților politici și a reprezentanților aleși;
- ❖ Consolidarea cooperării cu observatorii electorali internaționali pentru a consolida capacitățile de monitorizare a dezinformării pe platformele de comunicare socială în timpul observării alegerilor în afara UE;
- ❖ Revizuirea Directivei serviciilor mass-media audiovizuale;
- ❖ Abordarea provocărilor cu care se confruntă ecosistemul mass-media în contextul revizuirii Directivei privind drepturile de autor pe piața unică digitală;
- ❖ Furnizarea de orientări pentru menținerea concurenței și promovarea pluralității și diversității mass-mediei în contextul revizuirii Orientărilor privind concentrările economice;
- ❖ Evaluarea adecvării normelor existente privind ajutoarele de stat pentru serviciile publice de radiodifuziune în cadrul evaluării Comunicării din 2009 privind radiodifuziunea;
- ❖ Lansarea unui program de reziliență a mass-mediei pentru a sprijini jurnalismul independent și educația în domeniul mass-mediei;
- ❖ Consolidarea măsurilor privind siguranța jurnaliștilor și combaterea litigiilor abuzive (SLAPP) - în vederea realizării acestui obiectiv COM va organiza un eveniment la nivel înalt pentru a sprijini revizuirea Recomandării Comisiei din 2021 privind siguranța jurnaliștilor;
- ❖ Sprijinirea mass-mediei independente de calitate și a jurnalismului independent dincolo de frontierele UE.

Cu privire la cel de al treilea pilon, dedicat sporirii rezilienței societăților și a implicării cetățenilor, COM are în vedere următoarele acțiuni:

- ❖ Dezvoltarea schemei de sprijin pentru competențele de bază pentru școli din 2026, inclusiv pentru cetățenie și competențe digitale;
- ❖ Actualizarea orientărilor pentru profesori și educatori privind dezinformarea și alfabetizarea digitală;
- ❖ Elaborarea unui cadru de competențe în materie de cetățenie a UE, împreună cu orientări pentru consolidarea educației civice în școli;
- ❖ Sprijinirea SM în elaborarea, extinderea sau punerea în aplicare a planurilor de acțiune naționale sau regionale privind educația în domeniul mass-mediei;

MINISTERUL JUSTIȚIEI

- ❖ Punerea în aplicare de măsuri privind educația în domeniul mass-mediei, cu noi priorități și o comunitate consolidată de educație în domeniul mass-mediei;
- ❖ Elaborarea unui ghid al UE privind democrația pentru cetățeni;
- ❖ Organizarea unui grup de dezbateri al cetățenilor europeni privind reziliența democratică;
- ❖ Promovarea participării cetățenilor și a tinerilor, inclusiv prin consolidarea unei rețele de autorități naționale privind participarea cetățenilor, cu un pachet de formare și un portal multilingv pentru resurse la nivelul UE;
- ❖ Crearea unui centru european de tehnologie civică pentru a sprijini sectorul tehnologiei civice;
- ❖ Organizarea unui eveniment la nivel înalt privind democrația și a unui premiu anual pentru inovare democratică;
- ❖ Desfășurarea de către COM a unor campanii specifice de sensibilizare;
- ❖ Sprijinirea consolidării angajamentelor voluntare ale sectorului privat de a construi o coaliție de afaceri pentru democrație;
- ❖ Adoptarea unei recomandări a COM privind dovezile științifice justificative și utilizarea acestora în procesul de elaborare a politicilor publice;
- ❖ Consacrarea libertății cercetării științifice în legislația UE în temeiul Legii privind Spațiul european de cercetare;
- ❖ Evaluarea opțiunilor pentru înființarea unui Centru european de expertiză în domeniul securității cercetării.

Proiectele menționate în cadrul Strategiei privind Scutul democrației europene vor fi finanțate printr-o multitudine de programe europene. Astfel, pentru cadrul financiar multianual actual (2021-2027) sunt indicate programe precum Creative Europe, Digital Europe, Horizon Europe, Justiție, Erasmus+ sau Cetățeni, egalitate, drepturi și valori.

Pentru viitorul cadru financiar multianual (2028-2034) sunt indicate, în special Agora EU, Horizon Europe, Erasmus+, Fondul de competitivitate, instrumentul Global Europe, programul Justiție, Planurile naționale și regionale de parteneriat dar și instrumente financiare care vizează apărarea precum European Defence Fund, Horizon Europe, Digital Europe și SAFE.

În ceea ce privește implementarea strategiei, subliniem faptul că un rol central îl va juca viitorul Centru European pentru Reziliență Democratică (CERD). Acesta va reuni expertiza și resursele UE și ale statelor membre pentru a spori capacitatea colectivă a Uniunii de a anticipa, de a detecta și de a răspunde amenințărilor și de a consolida reziliența democratică a acesteia. Centrul va facilita schimbul de informații și va sprijini consolidarea capacităților pentru a face față amenințărilor comune în continuă evoluție, în special acțiunilor străine de manipulare a informațiilor și ingerințelor străine (FIMI) și dezinformării. CERD va fi sprijinit de Serviciul European de acțiune externă prin intermediul Sistemului de alertă rapidă (gestionat de SEAE) care va ajuta Centrul să conecteze rețelele și structurile existente la nivelul Uniunii.

În cadrul CERD va fi instituită, de asemenea, o platformă de facilitare a dialogului cu părțile interesate, de încredere, cum ar fi organizațiile societății civile, cercetătorii și mediul academic, verificatorii veridicității informațiilor și furnizorii de mass-media.

CERD va fi dezvoltat progresiv, pe baza participării voluntare a SM și pe baza aportului și a nevoilor definite de acestea pentru cooperare și susținere, cu scopul de a asigura cel mai

MINISTERUL JUSTIȚIEI

bun sprijin atât pentru autoritățile naționale cât și la nivel european. Este important de menționat că Centrul va fi deschis și către statele candidate sau potențial candidate la aderarea la UE pentru a le susține și pentru a consolida procesul de învățare comună.

Acțiunile anunțate în documentul strategic al Comisiei vor fi implementate treptat, până la finele anului 2027.

Comisia se angajează să informeze constant Consiliul și Parlamentul European și va organiza un eveniment anual, la nivel ministerial, pentru a evalua acțiunile derulate sub umbrela Scutului democrației europene.

Din perspectiva COM, strategia EUDS reprezintă un element integrant, alături de Raportul anual privind statul de drept și de rapoartele anuale privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE, al abordării pro-active pe care aceasta o adoptă pentru a apăra și a susține valorile UE.

Pentru a completa EUDS, Comisia a prezentat în 12 noiembrie a.c. și o Strategie a UE pentru societatea civilă prin care executivul comunitar își intensifică colaborarea cu ONG-urile.

Poziția Ministerului Justiției

Salutăm publicarea, la data de 12 noiembrie 2025, a Comunicării comune a Comisiei Europene și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate intitulată "Scutul democrației europene: Consolidarea unor democrații puternice și reziliente". La acest moment măsurile propuse de Comisie sunt în curs de evaluare la nivelul Ministerului Justiției. Precizăm că, în marea lor majoritate, acestea nu vizează în mod direct competențe ale instituției noastre.

Cu titlu preliminar, apreciem că această inițiativă reprezintă o componentă vitală a eforturilor continue ale UE de a promova reziliența în guvernanta democratică și de a aborda amenințările grave la adresa democrației în UE.

Amenințările hibride, inclusiv atacurile cibernetice și acțiunile FIMI (Foreign Information Manipulation and Interference) reprezintă mai mult ca niciodată o provocare strategică pentru statele membre ale UE, deoarece acestea vizează subminarea coeziunii societale, a încrederii publice și a rezilienței democratice. Evoluțiile recente confirmă că niciun stat nu este imun la astfel de acțiuni maligne, indiferent de nivelul său de pregătire.

Răspunsul la campaniile de dezinformare implică o abordare multistratificată, combinând comunicarea strategică și proactivă (punerea constantă la dispoziție a informațiilor, demontarea narațiunilor false, soluții tehnologice precum detectare și analize de conținut, dar și consolidarea rezilienței, de exemplu alfabetizarea populației în media digitală prin dezvoltarea unor instrumente cu valențe educaționale și sprijinirea mass-media independentă), alături de consolidarea cadrelor de reglementare (reglementarea platformelor online, introducerea unor cerințe de transparență).

Aceste amenințări hibride vor continua să crească, de aceea planurile de reziliență sunt esențiale pentru o Uniune mai sigură și mai bine pregătită.

II) Comunicarea Comisiei Europene cu titlul „Strategia UE pentru societatea civilă”;

MINISTERUL JUSTIȚIEI

La data de 12 noiembrie 2025 a fost prezentată Comunicarea Comisiei Europene cu titlul „Strategia UE pentru societatea civilă”.

Strategia prevede o serie de măsuri, atât la nivelul Uniunii cât și la nivelul SM, inclusiv în aria acțiunilor externe ale UE. Acestea vizează trei obiective-cheie:

- consolidarea unui dialog eficient și semnificativ cu societatea civilă în calitate de partener în materie de guvernanță;
- asigurarea unui spațiu civic deschis, sigur și favorabil, oferind sprijin și protecție organizațiilor societății civile;
- sprijinirea organizațiilor societății civile printr-o finanțare adecvată, durabilă și transparentă.

În vederea atingerii acestor obiective, Comisia Europeană va institui o platformă a societății civile pentru a-și intensifica colaborarea cu organizațiile societății civile active în promovarea și protejarea valorilor UE, cu posibilitatea extinderii în timp și la alte domenii de politică.

Strategia propune 10 principii directoare pentru dialogul dintre Comisia Europeană și societatea civilă:

- 1) Parteneriat: cooperarea ar trebui să salute contribuția proactivă a societății civile ca partener la dezvoltarea dialogului, la stabilirea priorităților și a agendelor, la definirea obiectivelor sau la evaluarea rezultatelor;
- 2) Exhaustivitate: dialogul ar trebui să vizeze implicarea societății civile pe parcursul diferitelor etape ale procesului de elaborare a politicilor;
- 3) Predictibilitate și regularitate: dialogul ar trebui să facă parte dintr-un proces predictibil și regulat și să ofere termene adecvate pentru contribuții;
- 4) Transparență: ar trebui să se asigure o comunicare clară cu privire la proceduri, obiective, termene și criterii de participare, precum și un acces adecvat și în timp util la documentele relevante, în conformitate cu cerințele legale aplicabile;
- 5) Reprezentare: selecția participanților ar trebui să se bazeze pe independența, legitimitatea, reprezentativitatea și expertiza organizațiilor, precum și pe adeziunea acestora la valorile UE;
- 6) Incluziune: dialogul ar trebui să vizeze includerea unui spectru suficient de larg de organizații, care să reflecte un echilibru sectorial și geografic și să țină seama în mod corespunzător de organizațiile care reprezintă grupuri subreprezentate, marginalizate sau aflate în situații vulnerabile;
- 7) Accesibilitate: dialogurile, indiferent dacă au loc online sau offline, ar trebui să fie concepute și puse în aplicare cu instrumente tehnologice adecvate, pentru a elimina barierele în materie de accesibilitate și a permite o participare deplină și egală;
- 8) Asumarea răspunderii: feedbackul cu privire la modul în care dialogul contribuie la progresele în materie de politici ar trebui să stimuleze responsabilitatea și încrederea reciprocă.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

9) Resurse: după caz, ar trebui să se pună la dispoziție sprijin financiar sau logistic pentru a permite participarea, ținând seama de nevoile organizațiilor locale și comunitare, pentru a se asigura că acestea nu sunt excluse din cauza mijloacelor limitate.

10) Siguranță: ar trebui instituite garanții pentru a se asigura că organizațiile pot participa la dialog în condiții de siguranță, inclusiv prin măsuri adecvate de protecție a datelor cu caracter personal și a confidențialității.

Poziția Ministerului Justiției

La acest moment măsurile propuse de Comisie sunt în curs de evaluare la nivelul Ministerului Justiției. Precizăm că, în urma evaluării preliminare, nu au fost identificate aspecte care să vizeze în mod direct competențe ale instituției noastre.

Cu deosebită considerație,

✓ Carmen NECULA
Director, Direcția Afaceri Europene și Drepturile Omului
Ministerul Justiției

